

DEPARTAMENTUL DE STUDII PARLAMENTARE ȘI POLITICI UE
DIRECȚIA STUDII ȘI DOCUMENTARE LEGISLATIVĂ

SERVICII DE CONSILIERE PSIHOPEDAGOGICĂ

MAI 2021

Documentare și sinteză: Cristina Grecu, consilier parlamentar.

Lucrările elaborate în cadrul Direcției studii și documentare legislativă au caracter documentar și nu reprezintă punctul de vedere al Camerei Deputaților.

** Lucrarea poate fi accesată direct pe Intranet la pagina Direcției studii și documentare legislativă.*

DELIMITĂRI CONCEPTUALE

Termenul de consiliere descrie relația interumană de ajutorare dintre persoana specializată (consilierul) și persoana care solicită asistență de specialitate (clientul sau consiliatul).

Consilierea psihopedagogică reprezintă un demers calificat, organizat pe principii științifice, ce permite acordarea unei asistențe de specialitate acelor persoane implicate în procesul educațional (elevi, studenți, cadre didactice, părinți, diriginți, directori de instituții educaționale etc.) care întâmpină anumite dificultăți.¹

Consilierea psihopedagogică are drept obiectiv, în școală, dezvoltarea unui sistem coerent de scopuri în viață și întărirea comportamentului intențional. O persoană orientată spre scop este capabilă să pună în acțiune modele alternative de comportament, să abordeze problemele de viață din perspective diferite, dar fără a se cantona rigid în anumite soluții prefabricate.

Consilierea psihopedagogică utilizează cunoștințe psihologice pentru a sprijini școala în mandatul său educațional și elevii în procesul de învățare, precum și în cariera școlară, în obținerea unor calificări adecvate.

Prin urmare, în procesul de consiliere se încearcă “provocarea” unei schimbări voluntare în atitudinile și comportamentul elevului, astfel încât persoana sau grupul „să funcționeze optim din punct de vedere psihosocial”.

Profesorii consilieri trebuie să aibă în vedere, în procesul de consiliere, realizarea următoarelor obiective:

- Promovarea sănătății și a stării de bine a elevului - funcționarea optimă din punct de vedere somatic, fiziologic, mental, emoțional, social, spiritual.
- Dezvoltarea personală - cunoașterea de sine, imaginea de sine, capacitatea de decizie responsabilă, relaționare interpersonală armonioasă, controlul stresului, tehnici de învățare eficientă, atitudini creative, opțiuni vocaționale realiste.
- Prevenție - a dispoziției afective negative, a neîncrederii în sine, a comportamentelor de risc, a conflictelor interpersonale, a dificultăților de învățare, a inadaptării sociale, a disfuncțiilor psihosomatice, a situațiilor de criză.²

¹ https://www.edu.ro/sites/default/files/fi%C8%99iere/Invatamant-Preuniversitar/2016/nonformal/ORDIN_comun_MECTS_MMFPS_2012_Anexa2.pdf

² <http://www.cjraems.ro/GHID%20%20%20DE%20BUNE%20PRACTICI.pdf>

AUSTRIA

Legea privind Direcțiile Educaționale (BD-EC), BGBl. I Nr. 138/2017³, § 18 alin. 7 prevede înființarea unui serviciu psihologic școlar în scopul consilierii educațional-psihologice și al asigurării și coordonării sprijinului psihosocial în școli.

Centrele serviciului de consiliere psihologică și educațională sunt integrate în sistemul școlar fiind disponibile elevilor, părinților, profesorilor și oficialilor de la autoritățile de supraveghere școlară pentru a-i ajuta în prevenirea, reducerea și rezolvarea problemelor în domeniul respectiv. Utilizarea tuturor serviciilor este voluntară, confidențială, nebirocratică și gratuită pentru beneficiari.

Serviciul este structurat pe centre de îndrumare psihologică și educațională școlară și se compune din aproximativ 150 de psihologi, care sunt disponibili în cele 76 de centre de îndrumare înființate în toată Austria. Atribuțiile serviciului de consiliere psihologică și educațională școlară sunt reglementate printr-un Decret din 2018 - Sarcinile și structura psihologiei școlare și coordonarea sprijinului psihosocial în sistemul școlar⁴ și cuprind:

- consiliere psihologică, analiză și expertiză în probleme școlare (de exemplu, alegerea profilului școlar, integrarea, nevoi educaționale speciale, dorința de a participa la cursuri, probleme de învățare, probleme de comportament, dificultăți personale și crize);
- sprijin psihologic, îngrijire psihologică și tratament psihologic - în funcție de posibilitățile și cerințele particulare - se folosesc metode psihoterapeutice; obiectiv: dezvoltarea personalității, prevenirea, intervenția, reabilitarea;
- promovarea cooperării intrașcolare;
- cercetare psihologică în arealul școlar;
- cooperarea în planificarea și coordonarea ofertelor de educație inițială și continuă în sistemul școlar;
- informarea publicului despre rezultatele relevante din domeniul cercetării în psihologie și aplicarea lor practică, precum și despre ofertele importante de servicii și contribuțiile serviciului de consiliere psihologică și educațională școlară.

Psihologii educaționali sunt psihologi cu diplomă universitară în psihologie, angajați la consiliile de învățământ, aflați în relație de serviciu cu guvernul federal.

³ <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20009982>

⁴ https://www.bmbwf.gv.at/Themen/schule/schulrecht/rs/2018_28.html

DANEMARCA

Serviciile psihologice școlare sau serviciile de consiliere educațional-psihologică sunt servicii de consiliere psihologică în cadrul sistemului danez de învățământ timpuriu, primar și secundar inferior.

Organizația PPR⁵ (consiliere pedagogico-psihologică / *pædagogisk-psykologisk rådgivning*) oferă consiliere instituțiilor și școlilor pentru copii și tineri cu vârste între 0-18 ani, cu probleme sau nevoi educaționale speciale.⁶

Consilierea psihologică și pedagogică pentru copiii din școlile normale, fără nevoi speciale, intră în atribuțiile Administrației pentru copii și tineri⁷. Activitatea de consiliere are loc în școli.

ESTONIA

Legea privind școlile primare și liceele RT I 2010⁸, 41, 240, în vigoare din 01.09.2010, stipulează în legătură cu serviciile de consiliere psihologică în cadrul școlilor, următoarele:

Art. 37, alin (2) Proprietarul școlii creează și directorul școlii organizează oportunități pentru implementarea serviciilor specialiștilor în consiliere. Pentru furnizarea serviciilor, directorul școlii angajează specialiștii necesari sau organizează disponibilitatea serviciilor în alt mod.

Art. 46, alin. (4) La cererea unui elev sau a reprezentantului oficial al unui elev de a beneficia de un serviciu sau în cazul în care apare o nevoie punctuală, școala va oferi elevului posibilitatea de a beneficia de o ședință de consiliere cu persoana de specialitate, nu mai târziu de o săptămână. În cazul unui accident sau într-o situație în care viața sau sănătatea elevului sau a altor elevi sunt amenințate, elevul va primi serviciul cu celeritate, dar nu mai târziu de următoarea zi lucrătoare.

Art. 100^e. Furnizarea de către stat a serviciilor de asistență specializată

⁵ <https://www.kk.dk/institution/p%C3%A6dagogisk-psykologisk-r%C3%A5dgivning-ppr>

⁶ https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/guidance-and-counselling-early-childhood-and-school-education-18_ro

⁷ <https://www.kk.dk/artikel/omr%C3%A5der>

⁸ <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/508012015002/consolide/current>

(1) Ministerul Educației și Cercetării asigură școlilor profesori de educație specială și serviciile de psihologie specificate la alin. 2 din § 37 din prezenta lege, în fiecare județ, până cel târziu la 1 septembrie 2014.

Atribuțiile unui psiholog de școală sunt următoarele: evaluarea factorilor (procesele psihice, caracteristicile personale, starea emoțională, problemele de sănătate mintală, abilitățile de comunicare și comportamentale) care afectează dezvoltarea psihologică a unui elev și abordarea procesului de studiu; consilierea unui elev cu privire la abordarea problemelor legate de viața personală; sănătatea mintală a unui elev în legătură cu dezvoltarea proceselor cognitive, a performanței intelectuale, a abilităților comportamentale și de comunicare, cu opțiunile de studiu și de carieră; sprijinirea unui elev și consilierea părintelui și a personalului școlii cu privire la organizarea suportului pentru depășirea unei situații de criză.

FRANȚA

Decretul nr. 2017-120 din 1 februarie 2017⁹ de stabilire a dispozițiilor legale referitoare la psihologii din învățământul național.

Art. 1 Se creează un corp de psihologi din sistemul național de educație, care este clasificat în categoria A prevăzută la articolul 13 din legea din 13 iulie 1983.

Membrii acestui corp vor exercita funcțiile de psiholog în sistemul național de educație fie în specialitatea „educație, dezvoltare și învățare”, fie în specialitatea „educație, dezvoltare și consiliere în orientarea educațională și vocațională”.

Psihologii specializați în „educație, dezvoltare și învățare” își îndeplinesc atribuțiile în cadrul grădinițelor și al școlilor elementare.

Psihologii specializați în „educație, dezvoltare și consiliere în orientare educațională și vocațională” își exercită funcțiile în centrele de informare și îndrumare unde sunt repartizați precum și în unitățile de învățământ secundar.

Psihologii din sistemul național de educație își pot îndeplini atribuțiile și în alte departamente ale ministerului însărcinat cu educația națională, în instituțiile publice aflate sub jurisdicția lor și în instituțiile de învățământ superior.

⁹ <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000033968083/>

GERMANIA

Serviciile psihologice școlare sunt fie parte a autorităților de supraveghere școlară în cazul școlilor primare și gimnaziale, fie instituții separate. În Bayern, psihologii sunt întotdeauna profesori într-un anumit tip de școală și, prin urmare, sunt de obicei angajați direct într-o școală și sunt responsabili pentru serviciul psihologic din școala lor și, eventual, și alte școli, ca membri ai personalului școlii. Aceștia oferă asistență individuală utilizând diagnostic psihologic și consiliere. O fac în colaborare cu elevul în cauză și cu părinții și profesorii acestuia. Cu toate acestea, consilierea cuprinzătoare poate fi acordată în general numai cu acordul părinților și al elevului afectat. Reglementările speciale privind protecția datelor se aplică modului în care sunt tratate datele cu caracter personal (rezultatele testelor, înregistrările de consiliere etc.).

Motivele pentru care se solicită ajutorul serviciului psihologic pot fi de diferite tipuri, de la dificultăți de învățare și probleme psiho-sociale până la conflicte la școală, incertitudine cu privire la alegerea carierei școlare, etc. Pentru a oferi asistență eficientă prin abordarea problemelor în fază incipientă, serviciile psihologice școlare colaborează cu alte servicii de consiliere, cum ar fi serviciul de sănătate școlară al oficiului local de sănătate publică, serviciul de consiliere în carieră sau serviciul de psihologie vocațională de la agenția pentru ocuparea forței de muncă, unitățile de consiliere ale autorităților publice pentru tineret și asistență socială, pediatri, neurologi și psihiatri.

Serviciile psihologice școlare nu se ocupă doar de cazuri individuale, fiind consiliați și profesorii cu privire la aspectele cheie care au o componentă psihologică precum evaluarea performanței, promovarea individuală și conflictele. De asemenea, psihologii școlari pot fi implicați în proiecte școlare pilot și pot ajuta la formarea continuă a cadrelor didactice, în special prin cursuri de consiliere a cadrelor didactice. Psihologii școlari prestează și servicii de supraveghere a cadrelor didactice și sunt responsabili pentru ajutor și asistență în caz de criză și situații de urgență.

În 2016, erau în jur de 9.000 de elevi pentru fiecare psiholog școlar. Standardele internaționale impun un raport de 1: 1.000. Asociația Psihologilor Germani (BDP), Societatea Germană pentru Psihologie (DGPS) și Asociația Profesorilor de Psihologie fac apel la ministerele de stat ale educației pentru a aduce mai mulți psihologi în școli.¹⁰

¹⁰ <https://www.psychologienakademie.de/fachbereiche/mehr-psychologie-in-die-schulen/>

GRECIA

Conform Legii 3699/2008, astfel cum a fost modificată prin Legea 4547/2018, nevoile educaționale speciale ale elevilor cu dizabilități sunt examinate și stabilite de Centrele de sprijin educațional și de consiliere (KESY), comitetele interdisciplinare, educaționale, de evaluare și de sprijin (EDEAY) și Centrele comunitare pentru sănătatea mintală a copiilor și adolescenților din alte ministere care sunt certificate de Ministerul Educației și Afacerilor Religioase

În cadrul școlii, consilierea psihologică a elevilor depinde de profesorii care trebuie să sprijine progresul tuturor elevilor prin oferirea unui tip cuprinzător de educație. În mai multe unități școlare, sprijinul psihologic al elevilor este oferit prin intermediul psihologilor disponibili la nivelul municipiului căruia îi aparține școala sau prin intermediul psihologilor EDEAYs sau KESYs, în funcție de structura și nevoile educaționale.

Legea 4692/2020 introduce instituția consilierului pentru școală în unitățile de învățământ secundar.

Conform deciziei ministeriale 142628 / ΓΔ4 / 2017, membrii personalului din educația specială care aparțin specializării *Psihologi* și specializării *Asistenți sociali* pot exercita atribuții de profil în unitățile școlare de învățământ general și educație profesională specifice, cu condiția să existe o nevoie specială de sprijinire a grupurilor sociale vulnerabile sau pentru implementarea programelor de sprijin psiho-social și emoțional pentru studenți.

Principalul sprijin pentru unitățile școlare pe probleme de educație pentru sănătate sunt ofițerii pentru educația pentru sănătate și activitățile școlare, care aparțin directoratelor de învățământ primar și secundar.

La nivel național, implementarea programelor de educație pentru sănătate contribuie la promovarea sănătății mintale și fizice, precum și a bunăstării sociale și emoționale a elevilor.¹¹

IRLANDA

National Educational Psychological Service (NEPS) este un serviciu al Departamentului de Educație și Competențe. Psihologii NEPS lucrează atât cu școlile

¹¹ https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/guidance-and-counselling-early-childhood-and-school-education-27_ro

primare, cât și cu cele post-primare și sunt preocupați de învățare, comportament, dezvoltare socială și emoțională. Fiecare psiholog este repartizat unui grup de școli.

Psihologii NEPS sunt specializați în problemele comunității școlare, lucrând în parteneriat cu profesori, copii și părinți pentru identificarea nevoilor educaționale și de asistență psihologică.

O inițiativă comună actuală (DES) a Departamentului Educație și Competențe și a Departamentului Sănătății este implementarea unui cadru național pentru promovarea sănătății mintale și a bunăstării în școlile post-primare. Ca parte a Planului de acțiune pentru educație 2016-2019, Declarația Strategiei DES a fost lansată de ministrul educației în septembrie 2016. Strategia propune o serie de obiective și acțiuni propuse care vizează în mod special promovarea bunăstării în comunitățile școlare. Acestea includ¹²:

- Creșterea capacității NEPS la 65 de psihologi educaționali pentru a oferi școlilor un serviciu psihologic îmbunătățit;
- Colaborarea îndeaproape cu Departamentul Sănătății și cu alte departamente din cadrul Grupului național de lucru pentru sănătatea mintală a tinerilor.

DES promovează o abordare cuprinzătoare și integrativă a școlii în raport cu sănătatea mintală, concentrându-se pe întreaga comunitate școlară, precum și pe grupuri și tineri individuali cu nevoi identificate. Acest lucru se extinde la curriculum, etosul întregii școli, calitatea predării, învățării și evaluării, sprijinul și îngrijirea pastorală a elevilor, consiliere de orientare și asigurarea dezvoltării profesionale pentru profesori. De asemenea, implică accesarea altor mijloace, cum ar fi serviciile de psihologie educațională. În plus, școlile se angajează într-o gamă largă de activități sportive și culturale care oferă o oportunitate importantă pentru elevi de a experimenta succesul și creșterea personală. Întregul personal împarte responsabilitatea pentru bunăstarea generală a studenților.¹³

ITALIA

Serviciile de orientare și asistență psihologică nu sunt obligatorii pentru școli. Cu toate acestea, multe școli oferă un serviciu psihologic.

¹² <https://www.education.ie/en/Publications/Policy-Reports/wellbeing-policy-statement-and-framework-for-practice-2018%E2%80%932023.pdf>

¹³ <https://www.education.ie/en/>

Deși prezența și practica psihologiei școlare în întreaga lume s-a extins considerabil în ultimii 10 ani, în Italia profesia este încă în curs de dezvoltare. Rezultatele unui studiu¹⁴ au arătat că psihologii școlari sunt prezenți în majoritatea școlilor, că cea mai mare proporție a muncii lor implică consilierea elevilor și intervenția în clase și că profesorii apreciază serviciile pe care aceștia le oferă.

La 30 octombrie 2020, Consiliul Național al Ordinului Psihologilor (CNOP) a definit un Memorandum de înțelegere cu Ministerul Educației pentru a garanta desfășurarea de activități de sprijin psihologic în instituțiile de învățământ.¹⁵

Memorandumul are dublu obiectiv:

- să ofere sprijin psihologic personalului școlar, elevilor și familiilor din întreaga țară, pentru a răspunde la traume și inconveniente care decurg din situația de urgență COVID-19;
- lansarea unui sistem de asistență și sprijin psihologic la nivel național pentru a preveni apariția unor forme de disconfort psiho-fizic și / sau stare de rău în rândul elevilor din instituțiile de învățământ de toate nivelurile.¹⁶

Pentru a pune în aplicare aceste intervenții, instituțiile de învățământ individuale trebuie să utilizeze experiența calificată a profesioniștilor înscrși în Registrul psihologilor.

Profesioniștii, care trebuie să îndeplinească anumite criterii identificate de protocol, vor fi selectați prin proceduri activate de instituțiile de învățământ individuale și trebuie să respecte „Liniile directoare pentru promovarea bunăstării psihologice la școală”, care sunt convenite cu Ministerul Educației.

LETONIA

Școlile pot oferi sprijin psihologic specializat elevilor, pedagogilor și părinților, oferit de psihologi și pedagogi sociali. Școlile asigură asistență medicală preventivă și de sănătate pentru elevi și informează medicul generalist al copilului despre problemele de sănătate.¹⁷

¹⁴ <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/21683603.2018.1443858>

¹⁵ <https://www.psy.it/protocollo-scuola>

¹⁶ <https://www.psy.it/wp-content/uploads/2020/11/ACCORDO-INTEGRATIVO-FIRMATO-1.pdf>

¹⁷ https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/guidance-and-counselling-early-childhood-and-school-education-34_ro

LITUANIA

Legea educației¹⁸, articolul 19, alin. (1-3) precizează că scopul asistenței psihologice este de a consolida imunitatea psihologică și sănătatea mintală a elevilor, de a promova crearea, în cadrul școlii, a unui mediu de învățare sigur prin utilizarea măsurilor preventive și de a ajuta elevii să recâștige echilibrul emoțional cooperând îndeaproape cu părinții acestora (naturali, adoptivi sau tutori).

Consilierea psihologică pentru un elev care are probleme personale și de învățare este oferită de furnizorii de asistență de specialitate care lucrează în strânsă cooperare cu părinții (asistenți maternali sau tutori) și profesorii.

Se oferă asistență psihologică, iar prevenirea problemelor psihologice este asigurată de psihologii angajați la serviciile și școlile de psihologie educațională.

Procedura pentru acordarea asistenței psihologice se stabilește de către ministrul educației și științei.

LUXEMBURG

Centrul de psihologie și îndrumare educațională (CePAS¹⁹; *Centre psycho-social et d'accompagnement scolaires*), creat (sub denumirea sa anterioară de CPOS) în 1987 și care funcționează sub autoritatea Ministerului Educației, Copilului și Tineretului (MENJE; *ministère de l'Éducation nationale, de l'Enfance și de la Jeunesse*) este organismul care asigură serviciile psihologice pentru unitățile școlare.

După reorganizarea din anul 2006, misiunile Centrului au fost definite după cum urmează:

- coordonarea și evaluarea implementării activităților de îndrumare de către serviciul educațional psihosocial și de orientare (SePAS) al școlilor secundare, așa cum este stabilit de ministru; trimiterea regulată a unui raport privind funcționarea acestora;
- coordonarea relațiilor cu serviciile și organismele externe care contribuie la informarea și îndrumarea elevilor;
- asigurarea sprijinului copiilor cu dificultăți psihologice sau de învățare care nu se încadrează în domeniul medical;

¹⁸ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.9A3AD08EA5D0/asr>

¹⁹ <https://cepas.public.lu/fr.html>

SERVICII DE CONSILIERE PSIHOPEDAGOGICĂ

- participarea la îndrumarea academică și profesională a elevilor înscriși în școli care nu au un serviciu educațional psihosocial și de orientare;
- sensibilizarea și informarea comunității școlare cu privire la evoluțiile sociale relevante;
- dezvoltarea metodologiilor și a conținutului pentru activități de orientare, informare și sprijin psihologic;
- organizarea de activități de dezvoltare profesională continuă pentru membrii personalului CePAS și SePAS;
- pregătirea materialului informativ și a publicațiilor necesare îndeplinirii misiunilor menționate mai sus;
- participarea, împreună cu directorii școlilor secundare, la procesul de recrutare a personalului psiho-socio-educativ al serviciilor.

Serviciul psihosocial și de îndrumare educațională (SePAS; *Service psiho-social și d'accompagnement scolaires*), funcționează în fiecare școală secundară și este plasat sub autoritatea administrativă a directorului școlii, în timp ce ministrul decide asupra orientării generale și a programei. Implementarea acestor servicii este coordonată și evaluată de CePAS, care acționează ca autoritate funcțională a SePASes. Serviciul cooperează cu profesorii și părinții elevilor pentru a identifica nevoile și prioritățile de intervenție.

Fiecare SePAS are următoarele sarcini:

- asigurarea îndrumării psihologice, personale și sociale a elevilor și dezvoltarea activităților pentru a răspunde nevoilor acestora;
- asistența elevilor cu dificultăți în context școlar, psihologic sau familial;
- consilierea elevilor în alegerile educaționale;
- participarea la consiliile de clasă (*conseils de classe*) pentru a asigura monitorizarea activităților de sprijin;
- asistarea profesorilor în acțiunea de sprijinire a elevilor cu dificultăți educaționale sau cu nevoi educaționale specifice;
- cooperarea cu serviciul medical al școlii (*service de la médecine scolaire*);
- organizarea acțiunilor preventive;

- cooperarea cu serviciile competente și camerele profesionale pentru a asigura îndrumarea profesională.

POLONIA

Grădinițele sau școlile nu sunt obligate să angajeze psihologi. În consultare cu organul administrativ, șeful unei școli (grădinițe), care este responsabil pentru sprijinul psihologic și pedagogic, ia o decizie de a angaja un psiholog în funcție de nevoile identificate în acest domeniu. Cu toate acestea, legislația stabilește standarde pentru angajarea psihologilor și pedagogilor (specialiști în educație) la instituțiile de învățământ special.

Consilierea psihologică este oferită și în centrele de consiliere și îndrumare.²⁰

Responsabilitățile psihologilor din școli (grădinițe) și alte instituții de învățământ includ în special:

- realizarea de evaluări și examinări de diagnostic pentru elevi, inclusiv evaluarea nevoilor lor individuale de dezvoltare și educație și a abilităților psihologice și fizice; acestea au scopul de a identifica punctele lor forte, predispozițiile, interesele și aptitudinile sau talentele, precum și motivele care stau la baza eșecului academic sau a dificultăților de funcționare, inclusiv barierele și constrângerile care fac dificilă funcționarea și participarea elevului la viața școlii (grădiniței) sau instituției;
- furnizarea de sprijin psihologic și pedagogic în forme adecvate nevoilor identificate;
- punerea în aplicare a măsurilor legate de prevenirea dependențelor și a altor probleme cu care se confruntă copiii și tinerii;
- minimizarea consecințelor tulburărilor de dezvoltare; prevenirea tulburărilor de comportament; inițierea diferitelor forme de sprijin în mediul școlar și extrașcolar al elevilor;
- inițierea și desfășurarea medierii și intervenției în situații de criză;
- acordarea de asistență părinților și profesorilor, concentrându-se pe evaluarea și dezvoltarea abilităților individuale ale elevilor, predispoziții și aptitudini sau talente:

²⁰ https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/guidance-and-counselling-early-childhood-and-school-education-50_ro

PORTUGALIA

Decretul-lege nr.54/ 2018²¹ privind educația incluzivă, articolele 9 și 12, stabilește:

- psihologii joacă un rol cheie în dezvoltarea holistică a elevilor, acordând asistență în ceea ce privește deprinderea de a învăța, de a pune în practică, de a dobândi relațiile sociale armonioase;
- importanța psihologilor în domeniul prevenirii, indiferent dacă este legată de violență și comportament riscant sau de învățare și dezvoltare.

La școală, psihologii efectuează consiliere psihologică și psihopedagogică, implicând o serie de activități implementate de-a lungul carierei școlare care promovează dezvoltarea elevilor. Activitatea de consiliere psihologică implică interacțiunea directă cu elevii, dar, mai presus de toate, munca de colaborare cu profesorii în organizarea soluțiilor educaționale diferențiate și a măsurilor de susținere a învățării incluzive.

REPUBLICA CEHĂ

Decretul nr. 20- 2005 privind furnizarea de servicii de consiliere în școli și servicii de consiliere școlară²² stabilește:

- Centrele de consiliere pedagogică și psihologică (*pedagogicko-psychologické poradny*) sunt servicii de consiliere școlară (*školská poradenská zařízení*) înființate de regiuni sau de alte persoane juridice sau persoane fizice (atât centre religioase cât și private de orientare și consiliere). Trebuie să existe cel puțin un centru în fiecare district.
- Serviciile centrelor de îndrumare și consiliere sunt oferite de psihologi (*psychologové*), specialiști în nevoi educaționale speciale (*speciální pedagogové*) și asistenți sociali.

Activitățile comune ale centrului de consiliere pedagogică și psihologică implică în principal:

- evaluarea capacității elevilor de a frecventa cursurile școlare obligatorii și transmiterea raportului în cauză și a recomandărilor;

²¹ https://www.dge.mec.pt/sites/default/files/EEspecial/dl_54_2018_en_version_0.pdf

²² <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-72>

- determinarea nevoilor educaționale speciale ale elevilor folosind metode de diagnostic psihologic și educație specială;
- elaborarea de recomandări și propuneri privind măsurile de sprijin pentru elevii cu nevoi educaționale speciale și elevii supradotați;
- suport acordat elevilor și intervenții directe în domeniul educației psihologice și speciale;
- sprijinirea elevilor care se confruntă cu un risc crescut de eșec școlar sau care au probleme în dezvoltarea personală și socială;
- oferirea de servicii de consultanță elevilor din medii culturale diferite și elevilor cu condiții diferite de mediu;
- asigurarea consultanței în alegerea carierei;
- asistență metodologică și consultanță pentru părinți și tutori;
- prin intermediul specialistului în prevenție, asigurarea prevenirii comportamentelor riscante și implementarea măsurilor preventive;
- acordarea de asistență și consiliere școlilor în domeniul identificării (în mod excepțional) a elevilor supradotați și asigurarea de servicii profesionale pedagogice, educaționale și psihologice pentru această categorie de elevi;
- evaluarea regulată a implementării măsurilor de sprijin.

SLOVACIA

Potrivit Legii Educației, art. 130, alin. (5), consilierea psihologică este oferită copiilor, reprezentanților legali și angajaților școlii, în școli și în instituțiile școlare, prin intermediul unui psiholog școlar.²³

²³ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/245/20190102?ucinost=07.01.2020>

SLOVENIA

Serviciile de consiliere psihologică în cadrul grădinițelor și școlilor trebuie să furnizeze:

- asistență directă și / sau organizare de asistență și consiliere pentru copiii și elevii cu probleme educaționale și disciplinare;
- consiliere și muncă preventivă cu elevii în programe de promovare a dezvoltării fizice, personale și sociale (de exemplu, programe pentru construirea stimei de sine, pentru dezvoltarea abilităților de comunicare, pentru tratarea eficientă a situațiilor problematice, instruirea elevilor în abilitățile sociale, pentru relaxare, pentru prevenirea dependenței de droguri, a maltratării și a formelor de agresiune etc.) și
- procedura de consiliere (cu acordul prealabil).

Profesioniștii din trei centre publice de consiliere pentru copii, tineri și părinți care operează în Slovenia ajută la rezolvarea problemelor educaționale, emoționale, comportamentale, psihosociale și psihiatrice și se ocupă de stresul psihologic și traumele la copii și adolescenți. În cazul unor evenimente traumatice (diverse accidente, violențe fizice, psihologice sau sexuale, moartea sau abandonul unei persoane apropiate), o echipă specializată poate oferi asistență psihologică individului sau grupului afectat.

SPANIA

Planul de acțiune tutorială²⁴, reglementat de autoritățile educaționale, este un document care include toate acțiunile legate de îndrumarea educațională și reunește aspecte privind întreaga dezvoltare a elevului, inclusiv:

- îmbunătățirea cunoașterii de sine și a stimei de sine;
- dobândirea abilităților necesare pentru a trăi în societate;
- deprinderea gândirii logice.

Tutorele este principalul responsabil de consilierea psihologică a elevilor: asigură dezvoltarea adecvată din punct de vedere personal, emoțional și social. În acest scop, tutorii organizează întâlniri individuale, convocând rudele elevilor.

²⁴ https://ceipcostateguise.es/proyecto_educa/PLAN%20DE%20ACCI%C3%93N%20TUTORIAL.pdf

Pentru a efectua această consiliere, tutorii contează pe sprijinul și intervenția structurii de îndrumare corespunzătoare, care poate dispune și sesiuni individuale sau poate implementa o evaluare exhaustivă.

Cu toate acestea, niciunul dintre acești profesioniști nu este responsabil pentru o intervenție terapeutică în sine. Atunci când este depistată necesitatea unei intervenții de acest fel, elevii sunt direcționați către servicii externe, în general legate de domeniul sănătății mintale.²⁵

SUEDIA

Conform Legii educației²⁶, art. 25 și 26, toți elevii dintr-o clasă preșcolară, școală obligatorie, secundară superioară, școală sami, precum și cei dintr-un program pentru elevi cu deficiențe intelectuale severe (*särskolan* și *gymnasiesärskola*) sau din școlile speciale (*specialskola*) au acces la servicii de sănătate pentru școlari.

Sănătatea școlarilor se referă la nevoile medicale, psihologice, psiho-sociale și pedagogice speciale. Accesul la medic, asistent medical, psiholog și consilier (*kurator*) este garantat tuturor elevilor.

ȚĂRILE DE JOS

Școlile și serviciile de îngrijire a elevilor colaborează tot mai intens cu echipele de consiliere pentru sprijinirea elevilor (ZAT), aflate în subordinea autorităților locale.

În majoritatea cazurilor, este dificil să se stabilească de ce un elev are probleme majore de învățare. Pentru a identifica cauza, o școală poate solicita unui expert extern teste educaționale speciale, cum ar fi un psiholog sau un expert în educație la un serviciu de consiliere școlară sau o agenție de consiliere educațională. Școala va obține întotdeauna acordul prealabil al părinților / tutorilor copilului. De asemenea, părinții pot solicita, în mod independent și pe propria cheltuială, evaluarea copiilor lor de către serviciul de consiliere școlară.

²⁵ <https://www.cop.es/perfiles/contenido/educativa.htm>

²⁶ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800

După introducerea unei noi Legi a copiilor și tinerilor (2015), toate cele 355 de municipalități olandeze au fost responsabilizate pentru întreaga gamă de îngrijire a copiilor, tinerilor și familiilor care au nevoie de sprijin și asistență, astfel că majoritatea autorităților locale a format echipe interprofesionale care asigură asistență cuprinzătoare în cadrul comunităților. Aceste echipe acționează ca furnizori primari de îngrijire a tinerilor.²⁷

Echipele diferă în funcție de municipalitate, dar în general sunt formate din asistenți medicali, asistenți sociali, lucrători de sprijin pentru creșterea copilului, psihologi (școlari) și alți specialiști în domeniul îngrijirii.²⁸

UNGARIA

Obiectivul planului de dezvoltare a sănătății mentale implementat în instituțiile de învățământ este de a promova dezvoltarea psihologică echilibrată, precum și de a pregăti și oferi strategii de soluționare a efectelor nocive asupra elevilor provenite din mediul extrașcolar. Psihologii din grădinițe și școli angajați de instituțiile de învățământ organizează teste de evaluare, oferă consiliere elevilor în caz de criză, în sesiuni individuale sau de grup, și susțin rezolvarea conflictelor interpersonale.²⁹

²⁷ <https://www.nji.nl/en/Netherlands-Youth-Institute/334803-Introduction-to-Dutch-youth-policy>

²⁸ <https://www.nji.nl/en/Download-NJi/Publicatie-NJi/Reform-of-the-Dutch-system-for-child-and-youth-care.pdf>

²⁹ https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/guidance-and-counselling-early-childhood-and-school-education-29_en

SURSE DE INFORMARE

- *Consiliere și orientare în educația timpurie și învățământul preuniversitar:*
<https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/>
- *The European School Psychology Centre for Training (ESPCT):*
<https://www.espct.eu/>
- *Joint Action on Mental Health and Well-being:*
https://ec.europa.eu/health/sites/default/files/mental_health/docs/2017_mh_schools_en.pdf
- *PSIHOLOGIA ȘCOLARĂ ÎN GERMANIA, MODEL EUROPEAN DE BUNE PRACTICI:* <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1162343.pdf>